

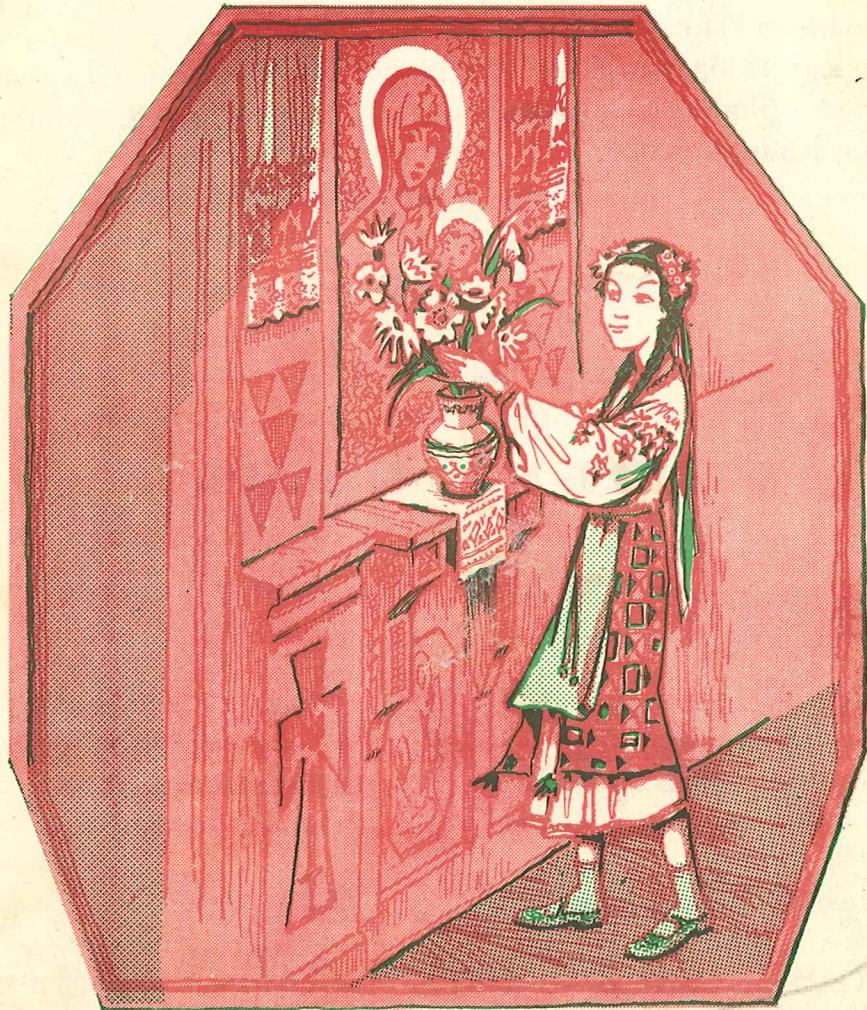
Ціна: 30 центів.

СОНЯШНИК

РІК 1

КВІТЕНЬ — 1956 — APRIL

Ч. 4

ПОКОРА — БУДІВНА ЧЕСНОТА

Коли обіцяєте кому що, то пильнуйте конче виконати, щоб не впасті в непокору.

В Євангелії читаємо про це повчальну притчу:

„Мав два сини один чоловік. Прийшов він до першого та й наказав:

— Піди но, дитино, сьогодні, працюй у винограднику“!

А той відповів і сказав:

— Готовий, панотче, — і не пішов.

І прийшовши до другого, так само сказав. А той відповів і сказав:

— Я не хочу.

Та потім покаявся він, і пішов.

Волю батькову виконав не перший, але другий.

Непокора батькові чи матері, — то найбільша провина.

І що обіцяєш — те виконай. А коли скажеш недобре — покайся і виправ себе.

Митрополит ІЛАРІОН

ДОБРА КАША

О. ПАРХОМЕНКО

Мама Зою годувала,
Посадила до стола,
В кашу маслечка поклала:
— Їж-но, доню, щоб росла.

Та чомусь не їться Зої,
Кулачками очі тре:
— Хай матуся дасть пісної,
Хай це масло забере!

Поки так вередувала,
В каші маслечко розтало,
Заспокоїлась мала,
В руку ложку узяла.

Добра каша, що й казати.
— Дайте ще такої!
...Так чого ж вередувати?
Запитайте в Зої.

К В І Т И

Ці квіти ще з весни посіяв тато,
А доглядати поручив мені.
Сьогодні вже розквітло їх багато,
Такі розкішні, ніжні, запашні!

Ось, я зриваю краї, сніжно-білі
І обережно струшую росу —
У церкві буде служба у неділю,
Туди свої я квіти понесу.

Там до ікон піду. Де матір Божа,
Складу ці квіти, а сама схилюсь,
І помолюсь — добрий Бог поможе, —
За все, що знаю, тихо помолюсь.

„Дай, Боже, так, щоб дужий був мій тато,
І не зідхала мама щохвилини,
Другий нам щастя й радість в нашу хату —
Звільни з неволі рідну Україну!“

Г. Чорнобицька

БИЛИНА і ГОРОБЕЦЬ

Росла в полі билинка. Тоненька-тонесенька. Як вітер повіє, то вона ж до самої землі гнететься — слабенька така. Одного разу прилетів до неї горобець і каже:

— Билинко, билинко, поколиши мене, горобця, славного молодця!

А билинка розмарніла на сонечку, зовсім сили не має, ледве стойть. І відповідає: „Не хочу“.

Розсердився горобець.

— Як не хочеш, то я нашлю на тебе козу. — І полетів. Прилітає до кози.

— Козо, козо! Іди билинку гризти, бо вона не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А коза саме свіженьку травичку на леваді щипає. І відповідає: „Не хочу“.

— Як не хочеш, то я нашлю на тебе вовка, — нахваляється горобець. І полетів. Прилітає до вовка.

— Вовче, вовче! Іди козу дерти, бо вона не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А вовк тільки-тільки з ловів повернув, стомлений такий. І відповідає: „Не хочу“.

— Як не хочеш, то я нашлю на тебе людей, — сердиться горобець. І полетів. Прилітає до людей.

— Люди, люди! Ідіть вовка бити, бо він не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А люди саме снопи з поля возять, зайняті дуже. І відповідають: „Не хочемо“.

— Як не хочете, то я нашлю на вас вогонь, — нахваляється горобець. І полетів. Прилітає до вогню.

— Вогне, вогне! Іди людям хати палити, бо вони не хочуть вовка бити, а вовк не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А вогонь ледве жевріє, ось-ось погасне. І відповідає: „Не хочу“.

— Як не хочеш, то я нашлю на тебе воду, — сердиться горобець. І полетів. Прилітає до струмка.

— Водо, водо! Іди вогонь гасити, бо він не хоче людям хати палити, а люди не хочуть вовка бити, а вовк не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А струмок майже зовсім пересох: спека надворі і дощу давно не було. І відповідає: „Не хочу“.

— Як не хочеш, то я нашлю на тебе волів, — гукнув горобець. І полетів. Прилітає до волів.

— Воли, воли! Ідіть воду пити, бо вона не хоче вогню гасити, а вогонь не хоче людям хати палити, а люди не хочуть вовка бити, а вовк не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

— А воли вже напоєні після роботи, лежать у холодку і ремигають. І відповідають: „Не хочемо“.

— Як не хочете, то я нашлю на вас довбню, — кричить горобець. І полетів. Прилітає до довбні.

— Довбне, довбне! Іди волів бити, бо вони не хочуть води пити, а вода не хоче вогню гасити, а вогонь не хоче людям хати палити, а люди не хочуть вовка бити, а вовк не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А довбня сама ніколи з повітки не виходила: все її хтось у руках носив. Злякалася і відповідає: „Не хочу“.

— Як не хочеш, то я нашлю на тебе шашлів! — гукнув горобець і полетів. Прилітає до шашлів.

— Шашлі, шашлі! Ідіть довбню точити, бо вона не хоче волів бити, а воли не хочуть води пити, а вода не хоче вогню

гасити, а вогонь не хоче людям хат палити, а люди не хочуть вовка бити, а вовк не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А шашлі повлазили в трухляву колоду і дрімають. Розбудив їх горобець, а вони ще сонні такі. І відповідають: „Не хочемо”.

— Як не хочете, то я нашлю на вас курей! — грозить горобець. І полетів. Прилітає до курей.

— Кури, кури! Ідіть шашлів клювати, бо вони не хочуть довбню точити, а довбня не хоче волів бити, а воли не хочуть води пити, а вода не хоче вогню гасити, а вогонь не хоче людям хат палити, а люди не хочуть вовка бити, а вовк не хоче кози дерти, а коза не хоче билинки гризти, а билинка не хоче колихати мене, горобця, славного молодця.

А кури якраз голодні ходять. Із самого ранку нічого не їли, бо господиня на жнива пішла, і немає кому їм зерна кинути. То всни, як почули горобця, зраділи дуже, і ну бігти до шашлів. А шашлям і сон пропав, як курей пісбачили — швидше лізуть до дсвбні. А довбня бачить — біда, та до волів. А воли схопилися і біжать воду пити. Бачить вода, що непереливки, кинулася до всгню. А вогонь з переляку як спалахне, та до людських хат, а люди і спопи покидали, нум вовка бити. А вовк прожогом до кози, а коза не довго думала, та до билинки. А билинка, як побачила козу, зідхнула тяжко, зібрала всю свою силу та й давай колихати горобця, славного молодця.

— Колих, колих, щоб не було ніяких лих!

Наталя Забіла

КВІТЕНЬ

Весно, весно! Перші квіти
Розцвітають на землі,
Сині проліски привітно
Зводять вінчики малі.

І хоч, може, буде влітку
Більше квітів запашних,
Та для нас найперша квітка
Наймиліша від усіх.

Ми завжди її помітим,
З лісу в дім принесемо.
І тому цей місяць Квітнем
По заслузі ми звемо.

Перший дощик

Вс. БІЛЕНКО

Перший дощик, весняний,
Довгожданий, дорогий...
Над полями пробіжи,
Дружні сходи освіжи.

Дошику, припусти!
На зелені капусти,
Голубою зливою,
Над рясною нивою.

По просторах світлих,
По садах розквітлих.
В'ються хмари грозові,
Скачуть краплі, мов живі,

Легко, сонячно кругом,
І веселка над Дніпром.
Покотивсь далеко грім,
Дуже радісно усім!..

З Е Л Е Н Е

Таня каже: „Хто вгадає?
Я задумала „зелене”.
„Легко так! — кричить Богданьо —
Ось, зелений лист не клені”.

„І трава — сказала Ліда —
Зеленіє ціле літо“.

„Знаю я! — Гукає Віра —
Он, у тіточки Олени
Вже паркан тепер не сірий,
Пофарбований в зелене“.

„Я зелений плащик маю.”
Несміливо мовить Рая.

Озивається Микола:
„На горіші є у мене...
Ви не бачили ніколи...
Котеня, таке зелене!“

„Ой, яку неправду каже!”
Закричали діти разом.

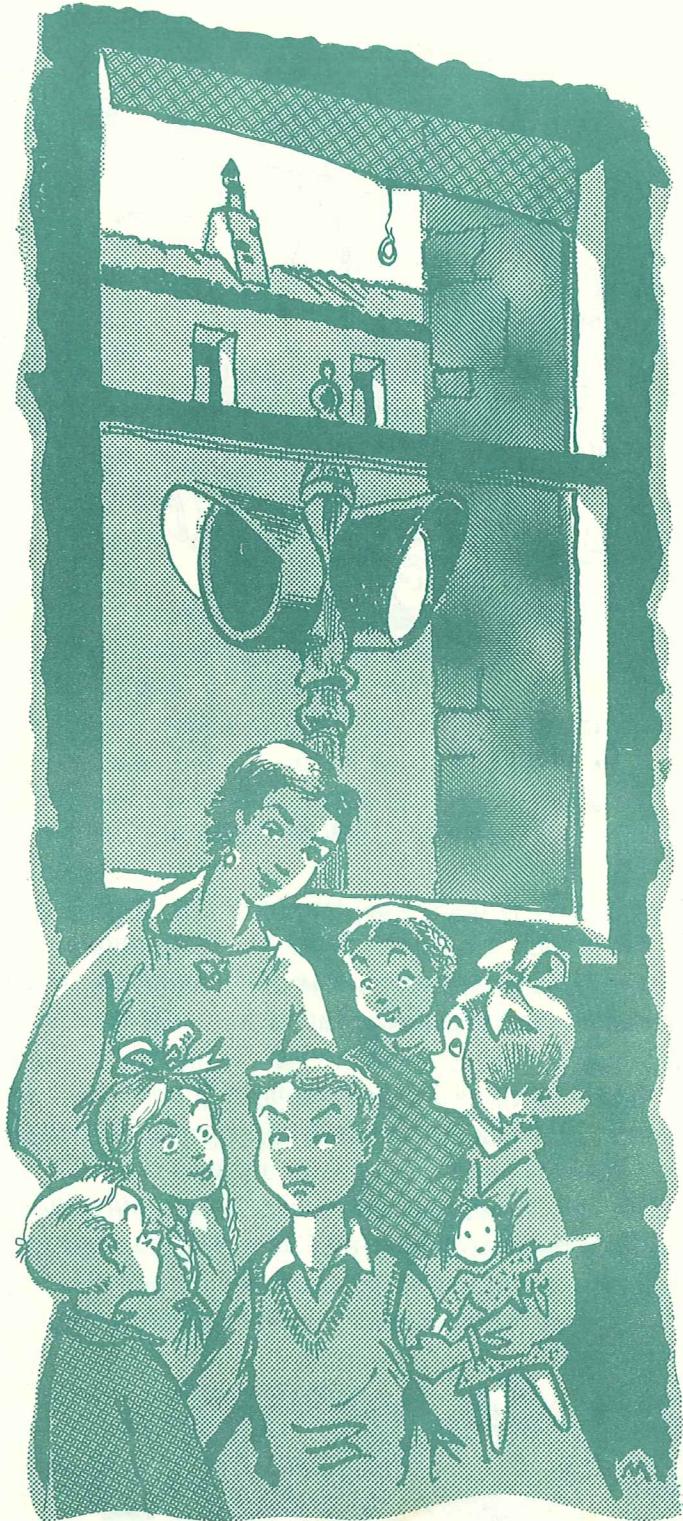
Таня руку піднімає:
„Все не те. І я непевна
Чи із вас тут хто вгадає,
Що то є моє „зелене“.

Світло то. Я загадала,
Щоб ви краще пам'ятали.

Ви ж бо бачили у місті —
Світло світить нам позмінно.
Як червоне — стій на місці,
Переходити невільно .

А зелене — допомога
Переходити дорогу.

Г. Чорнобицька.

О. Іваненко

КУЛЬБАБКА

Почалося це тоді, коли висока тополя, що росте край дороги і бачить далеко-далеко навколо, була маленькою, тоненькою тополинкою. Значить, це було дуже багато років тому!

Але й тоді, як і тепер, щороку раптом сніг робився водою, і вона швидкими струмками навпередонки бігла вниз по долинах. І вже всі знали, що разом з струмками біжить весна.

На небі сонце сміялося так, що не відповісти йому усмішкою було б просто нечимно. Тому всі ходили і сміялися.

І ось що трапилося, коли тополинка була ще маленькою і тоненькою, а після зими прибігла весна.

Струмки нишпорили по левадах, по луках, і один з них вирішив навіть побігти під землю. Там він усім сказав, що вже весна, і всіх переполошив.

Звичайно, зернятам, що потрапили туди торік, було дуже нудно лежати. Куди не повернешся — скрізь земля: і згори, і внизу, і праворуч, і ліворуч. Навіть і повертатися було не варто, тому зернята лежали не рухаючись.

Але від струмка земля стала крихкою — швидше, швидше в невідомий сонячний світ! Потяглися з зерняток тонкі зелені паростки й обережно, щоб не забруднити своїх свіжих листочків, почали витикатися з чорної землі.

Вилізла і маленька кульбабка.

Її насіння лежало глибше від інших, їй було далі йти.

Коли вона вилізла, вже все навколо було зелене.

Тільки такої кульбабки вона не побачила. Вона була одна.

— Добриден! — сказала вона привітно травичці.

— Добриден! — сказала вона тополинці.

— Добриден! — сказала вона сонцю.

— Чому ж ти не вітаєшся до мене, до вітру? — раптом почула вона сердитий голос, і її ніби хтось штовхнув.

— Але ж я не бачу вас! — відповіла скромно кульбабка.— Коли б я бачила вас так, як сонце, як тополю, як траву, я б, звичайно, і вас привітала.

— Хіба ти не знаєш, що я найдужчий у світі! — закричав вітер.— От я захочу й зірву тебе і занесу ген-ген!

— Не треба мене рвати, вітрі! — заговорила благально кульбабка.— Мені тут так добре, я познайомилася з усіма квітами й деревами, а коли ти зірвеш мене — я зав'яну, умру.

Та вітер не послухав, заметався, загойдав усі дерева і квіти.

— Пригинайся до землі! Пригинайся до землі! Тримайся міцніше! — шепотіла тополинка.— Ти така маленька, і стеблинка в тебе м'яка — він не зломить тебе. Тримайся міцніше.

І справді, нічого не вдіяв вітер з кульбабкою, повіяв, по-

сердився і полетів собі далі, а вона стала тільки міщнішою. За ніч ще трошки підросла кульбабка і ще трохи підросли всі квіти, що жили на луках,— медок, сон-квітка, дзвіночки, зірочки.

Стеріг їхнє поле старий жук. Вранці загудів він, і прилетіло в гості багато метеликів, бджіл, жуків.

— Доброго ранку, бджілки! — закричала кульбабка.— Доброго ранку, метелики! Доброго ранку, жуки й бабки!

І всі квіти привітно порозкривали свої чашечки і давали гостям солодкого квітчаного соку досхочу.

Раптом низько-низько пролетів над квітами старий жук-сторож. Повохливо прислухалися до нього всі: і комашня, і квіти, і навіть тополинка. Вона знала, що жук-сторож так сповіщає їх усіх, коли змінюється погода, і одразу кульбабка почула, як щось захитало її, і вітер заговорив до неї:

— Ти знову не привіталася до мене!

Досадно йому було, що така гарна кульбабка не помічає його, вітру!

— Я ж не бачила вас! — знову відповіла йому кульбабка.

— От нажену я зараз хмари, полле дощ — і ти загинеш! — закричав вітер і полетів гнати хмари.

— Я не хочу гинути! Мені так добре жити! — затремтіла кульбабка.

— Нічого, ти тільки нап'єшся води, умиєшся і освіжишся! — заспокоююче прошепотіла тополинка.

І справді — раптом почав падати прямий дощ. Він лив, і половина сонця заховалася за хмари, а половина визирала: а що робиться на землі, бо там весною завжди дуже весело, і сонцю хотілося все бачити. Всі краплинки сяяли на сонці від його проміння і сліпили очі. Це був веселій сліпий дощик!

Прилетів після дощу вітер, а кульбабка, вмита, свіжа, ще краща стоїть і сміється. Не може витримати вітер.

— Я зірву тебе, — каже він, — мені сумно літати самому по горах і по луках. Полетімо разом!

— Я не хочу літати з тобою,— засумувала кульбабка,— я зав'яну, умру.

— А, так ти не хочеш літати зі мною, з найдужчим у світі! — закричав вітер. — Так я полечу геть, і хай сонце пригріє так, що ти сама покличеш мене. Подивлюсь, як ти розмовлятиш зі мною завтра! — і подався ген за гору.

Злякалася кульбабка — і вірить, і не вірить вітрові.

— Ну, що ж, — каже, — прилітай завтра!

Прилітає вітер на завтра, бачить — нема кульбабки, на її стеблинці якась кулька з пушинок.

— А, так ти обдурила мене!

Залютував вітер, дмухнув, і розлетілися пушинки по всій луці.

Забули всі кульбабку: і трави, і квіти, і метелики, і старий жук-сторож. Адже старий він був, йому найлегше було забути.

Одна тополинка згадувала та сумувала за кульбабкою, бо ніколи раніше не бачила вона такої сонячної привітної квітки.

Минуло літо, настала осінь, прийшла зима, і раптом знову пригріло сонце, із снігу зробилася вода, і прибігла весела весна. Ще стрункішою стала тополинка, була вже вища за всіх дівчат, що підходили до неї.

Зазеленіли луки. І раптом побачила вона, що скрізь, де впали торік пушинки з кульбабки, виросли жовті кульбабки, такі точнісінько, як її подруга.

— Добриден, сонце! Добриден, травичко! Добриден, тополинко! — закричали всі вони разом, і всі дзвіночки задзвініли їм у відповідь, і все листя загомоніло.

— А, вас багато тепер! — закричав вітер. — І ви знову не шануєте мене! Я зірву вас!

Але, як і торік маленьку кульбабку, не зірвав їх вітер, не змів їх дощ, не схотіло палити сонце, а зробилися вони за кілька день легкими пушинками. Тільки тоді вітер спересердя розніс їх навколо.

Це було багато років тому...

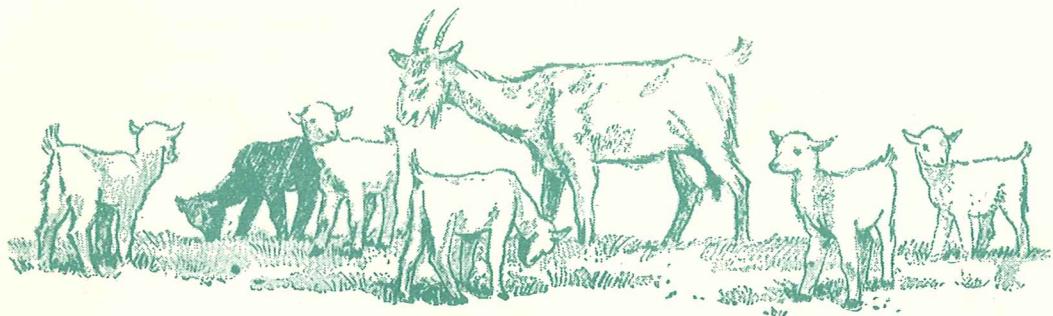
Тепер тополинка висока-висока, її ї тополинкою незручно називати, а всі звуть тополею, і вона бачить далеко-далеко нав-

коло, що рік — то далі. І цього року вона побачила: навіть на сірій далекій скелі зацвіли жовті сонечка — кульбабки.

А вітер уже пересердився. Не можна ж стільки сердитися!
То він уже по звичці їх скрізь розносить.

НАТАЛЯ ЗАБІЛА

Малюнки Д. ШАВІКІНА

ВОВК І КОЗЛЯТА

До козиної до хати
з лісу стежечка веде.
В хаті маму ждуть козлята,
а коза із лісу йде.

Ясне сонечко заходить,
в небі місяць блискотить.
До воріт коза підходить,
у ворота стукотить:

— Відчиніться, відімкніться!
Ваша матінка прийшла,
ваша матінка із лісу
молочка вам принесла!

Відчиняють їй козлята,
з ними вірний пес Рябко.
І заходять всі до хати
пити свіже молоко.

Якось сірий вовк підслухав,
що коза пішла у ліс,
до воріт прибіг щодуху,
під ворота сунув ніс.

„Зараз, — думає, — козляток
проковтну одним ковтком!“
І почав він промовляти
ніжним-ніжним голоском:

— Відчиняйте, козенята!
Я несусь вам молока! —
— Чуєм, чуєм, це не мати —
в неї пісня не така!

Тут один цапок сміливий
нишком глянув через пліт,
бачить — вовк страшний, жахливий
причайвсь біля воріт.

відстрибнув — та з переляку
як бебехнеться під міст!

Саме йде тут з лісу мати,
молока малим несе.
А назустріч їй козлята
та їй розказують про все.

Сірий вовк цапка не бачить,
витягає гострий ніж
і гукає нетерпляче:
— Відчиняйте-но скоріш!

А козлята: — Ми не проти! —
Не злякались хижака!
Відімкнули враз ворота
та як випустять Рябка!

Вовк, побачивши собаку,
підібгав лякливо хвіст,

Почала коза радіти:
— Ну їй Рябко наш молодець!
Ну їй розумні в мене діти!
Тут і казочці кінець.

КІТ-РИБАЛКА

Олександр САЕНКО

Малюнок В. ГЛИВЕНКА

От смішний рибалка-кіт
Вийшов з вудкою на пліт.
Гак із дроту на шнурку
Закидає у ріку.

Там, у водній глибині,
Карасі і окуні.
Помічає кіт, немов
Шнур тримтить:
— Це, мабуть, кльов?

Засічу дай — дума.
Смик...
Тягне драній черевик!
Кіт з натуги впрів, аж змок,
В черевикові — линок.
Вудка гнеться, як дуга,
З черевика лин плига.
І глузливо на льоту
Помахав хвостом коту.

